اخبار

شرکت در سومین جشنواره نمایش‌های کوتاه

میرطاهر مظلومی هنرمند رادیو، تئاتر، سینما و تلویزیون از علاقه‌مندان به نمایش‌های رادیویی برای شرکت در بخش مردمی سومین جشنواره نمایش‌های کوتاه رادیویی «نوایش» دعوت به عمل آورد. به گزارش روابط عمومی اداره‌کل هنرهای نمایشی رادیو، وی دراین‌باره گفت: این‌که بخش جداگانه‌ای تحت عنوان «بخش مردمی» به سومین جشنواره نمایش‌های کوتاه رادیویی اضافه شده، اتفاق مبارکی است؛ چراکه خارج از فضای رادیو علاقه‌مندان بااستعدادی داریم که دوست دارند در تولید نمایش‌های رادیویی شرکت کنند و من از همه این هنرمندان مردمی دعوت می‌کنم تا در این جشنواره حضور داشته باشند تا ما رادیویی‌ها افتخار این را داشته باشیم که در شب عید غدیر جوایز مردمی را در دستان آنها ببینیم و با آنها گفت‌وگو کنیم. مظلومی ادامه داد: برگزاری این جشنواره اتفاق خوبی است که این روزها در رادیو نمایش افتاده و موضوعاتش هم به نظر من بسیار متنوع است، هرکدام از این موضوعات مثل حق‌الناس مهرورزی و وفای به عهد جای تامل بسیار دارد.

سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی با رویکرد تمدنی

سومین همایش سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی در قالب یک رویداد مساله‌محور با رویکرد تمدنی در دانشگاه امام صادق (ع) و با مشارکت دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های برتر کشور برگزار می‌شود.

به گزارش جام جم، روز گذشته نخستین جلسه شورای راهبری سومین همایش سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی تشکیل شد.

در این جلسه بهمنی، ضمن تاکید بر ایجاد تحول در نوع نگاه، چارچوب مفهومی، نقشه معنایی و ساختار جدید در رابطه با همایش سوم گفت: یکی از اهداف این همایش ایجاد پل ارتباطی میان کارهای علمی و کارهای ترویجی در سطح جامعه است.

بهمنی در تشریح این رویکرد تاکید کرد: در مفهوم‌پردازی سواد رسانه‌ای با رویکرد تمدنی، افزایش سلامت و اعتلای مناسبات مردم «مردم و مناسبات مردم» حاکمیت در دستورکار مطالعه و ترویج سواد رسانه‌ای قرار می‌گیرد و باید به مساله‌شناسی و راه‌حل‌جویی در این عرصه پرداخت.

در ادامه دکتر امامی معاون پژوهشی و فناوری دانشگاه امام صادق (ع) ضمن تمجید از این حرکت بزرگ ملی گفت: جریان سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی، یک جریان میان‌رشته‌ای است که باید تمامی رشته‌ها و گرایش‌های علمی در این زمینه با همدیگر همکاری داشته باشند.

دکتر حسن بشیر، استاد ارتباطات بین‌الملل و رئیس سومین همایش سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی، ضمن توضیح رویکردهای اولین و دومین همایش و تفاوت اساسی همایش سوم با دو همایش قبلی تاکید کرد: در این همایش گفتمان‌سازی مؤثر در حوزه سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی باید مورد توجه جدی قرار گیرد. این گفتمان‌سازی باید در سه سطح حکومتی، دانشگاهی و مردمی صورت گیرد تا به نتایج مؤثری در این زمینه دست یابیم.

بشیر خاطرنشان کرد: ما در دانشگاه امام صادق(ع) ساختار تشکیلاتی مناسب با حضور استادان فرهیخته و متخصص در این زمینه طراحی کرده‌ایم که امیدوارم با مساعدت جمعی تمامی نیروهایی که علاقه‌مند به این جریان اجتماعی و فرهنگی مهم باشند، بتوان به دستاوردهای مؤثر و مفیدی در این زمینه رسید.

دلوار کجاست؟ رئیسعلی دلواری کیست؟

دِلوار شهری است بندری بر کرانه خلیج‌فارس و مرکز بخش دلوار در شهرستان تنگستان است در استان بوشهر ایران. شهر دلوار در جنوب شرقی شهر بوشهر و در فاصله کمی از دماغه هلیله قرار گرفته‌است و زادگاه رئیسعلی دلواری قهرمان مبارزه با انگلیسی‌ها در جنوب ایران است. رئیسعلی در زمان خود کدخدای روستای دلوار بود.

انگلیسی‌ها پس از اشغال بوشهر با چند ناو جنگی و صدها سرباز هندی و بریتانیایی به تنگستان یورش بردند. آنها به روستای دلوار نیز یورش بردند و خانه‌ها را ویران و نخل‌های سبز را قطع کردند. مبارزان تنگستان به رهبری رئیسعلی به مقابله با نیروهای بریتانیایی پرداختند و خسارت‌های سنگینی به آنها زدند.

در یکی از این حمله‌ها رئیسعلی دلواری از پشت سر هدف گلوله قرار می‌گیرد و در ۳۴ سالگی شهید می‌شود.

بعد از ماجرای توقیف نفت‌کش انگلیسی و تحقیر این کشور توسط نیروهای نظامی ایران بار دیگر ما به یاد دلیران تنگستان و قهرمانان آن دوره افتادیم

قصه دلیران؛ از تنگه تا تنگستان

ادامه از صفحه ۵

رئیسعلی جوان مرگ!

اولین پخش سریال دلیران تنگستان به اسفندماه سال ۱۳۵۳ برمی گردد که تا بهار سال بعدش ادامه داشت. شهنواز برای انتخاب بازیگر نقش رئیسعلی دلواری خیلی تحقیق کرد، چون می‌خواست بازیگری انتخاب کند که کمتر دیده شده بود.

در واقع زنده‌یاد شهنواز در مصاحبه‌هایش گفته بود که می‌خواهد بازیگر نقش دلواری در کنار بازیگران شناخته شده سریال خوش بدرخشد.

به همین دلیل بعد از مدت‌ها تحقیق به انتخاب محمود جوهری رسید که بازی در این سریال بستر خوبی برای این بازیگر فراهم کرد و او هم قدر این موقعیت را دانست.

جوهری پیشتر، بازیگر حرفه‌ای تئاتر بود و انگیزه شهنواز در به‌کارگیری هنرپیشگان کمتر دیده‌شده در کنار چند بازیگر حرفه‌ای و شناخته‌شده مانند منوچهر فرید، اسماعیل داورفر، ولی ا... شیراندامی، نعمت ا... گرجی،... و حتی برخی نابازیگران، باعث شد تا جوهری در نخستین گامی که بیرون از صحنه نمایش و در گستره‌ای بزرگ‌تر همچون تلویزیون بر می‌دارد، نقش اصلی این سریال تاریخی و مهم را بر عهده بگیرد و از پس آن به‌خوبی برآید؛ هرچند که تقدیر شوم، اولین گام بزرگ این بازیگر را آخرین گام او نیز قرار داد، زیرا او بعد از این سریال در اثر سانحه تصادف جان خودش را از دست داد.

فوت ناگهانی این هنرمند باعث شد تا جامعه هنری یکی از چهره‌های با استعداد و آینده‌دارش را از دست داد، اما ایفای نقش او در مجموعه تلویزیونی دلیران تنگستان اثری به‌یادماندنی از وی برای هنردوستان به یادگار گذاشت.

> شهنواز برای انتخاب بازیگر نقش رئیسعلی دلواری خیلی تحقیق کرد، چون می‌خواست بازیگری انتخاب کند که کمتر دیده شده بود. در واقع زنده‌یاد شهنواز در مصاحبه‌هایش گفته بود که می‌خواهد بازیگر نقش دلواری در کنار بازیگران شناخته شده سریال خوش بدرخشد

بازی دلیران در تنگستان

سریال دلیران تنگستان در ۱۴ قسمت در طول دو سال ساخته شد و یک گروه ۵۰۰ نفری به کارگردانی شهنواز در بوشهر، منطقه تنگستان شامل اهرم، چغادک، تنگک، بندر سیراف (طاهری)، ده سولقان، شیراز و تهران و ده کمپ، فیلمبرداری به طریق ۱۶میلیمتری را انجام دادند.

شهنواز قبل از فوت در مصاحبه‌هایش درباره لوکیشن‌های این سریال گفته بود: گروه ما واقعا گروه خوبی بود. من به کسانی که فیلم تاریخی می‌سازند یا که ماجرای فیلم آنها میان مردم می‌گذرد چند توصیه می‌کنم؛ یکی این‌که حتما در منطقه تاریخی وقوع آن ماجراها فیلم یا سریالشان را بسازند. هرچند امروز شاید عده‌ای شهرک سینمایی را انتخاب کنند که البته این، حرف دیگری است. دوم این‌که حتما با مردم منطقه بیامیزند، چون به هر حال اتفاقی که در آن‌جا رخ داده است، از همان مردم نشأت گرفته و نیرو یافته و سوم این‌که به‌ویژه بازیگران و مخصوصا بازیگران نقش اول، با منطقه آشنا شوند و با مردم آن ارتباط نزدیک داشته باشند، جوری که با آنان زندگی می‌کنند. این مسائل به کار ویژگی‌هایی می‌دهد، از جمله این‌که ماجراها در مقابل دوربین، صادقانه اتفاق می‌افتد.

همین تاکید شهنواز باعث شده بود که او برای ساخت سریال دلیران تنگستان به لوکیشن‌های واقعی مراجعه کند و این طور نباشد که بازسازی کند. او حتی محمود جوهری را اجبار کرده بود که با یک مهتر از خود منطقه و یک ملازم با تفنگ و قطار فشنگ و اسب زندگی کنند تا کاملا جوهری با فضای منطقه عجین شود و به بهترین شکل نقشش را ایفا کند و همین اقدام زنده‌یاد شهنواز کمک زیادی به زنده‌یاد جوهری کرد و توانست خوش بدرخشد.

سریال انقلابی قبل از انقلاب!

سریال دلیران تنگستان قبل از انقلاب ساخته شد و می‌توان گفت که جزو معدود آثار با اخلاق و سلامتی است که در آن مقطع زمانی ساخته شده است. این سریال به‌حدی سلامت ساخته شده است که بارها بعد از انقلاب بازپخش شد و اتفاقا هم در سال‌های بعد از انقلاب با اقبال بیشتر مردم روبه‌رو شد، چون مخاطبان متوجه شدند که چه اثر درخشانی ساخته شده است. در واقع سازندگان این اثر تلاش کرده بودند سریالی بسازند که در هر مقطع زمانی قابلیت تماشا را داشته باشد.

شیطنت‌های انگلیسی‌ها

شیطنت‌های آمریکا و انگلیس و دیگر کشورهای اروپایی نسبت به ایران و توانمندی‌هایش کم نیست و در همه این سال‌ها هم آثار نمایشی متفاوتی در این باره تولید و پخش شده است.

سریال دلیران تنگستان تصویرگر مستندی از استعمار انگلیسی‌ها نسبت به ایران است و نشان می‌دهد که مبارزان ایرانی چگونه غیورمردانه در مقابل آنها می‌ایستد.

شهنواز کارگردان سریال دلیران تنگستان به زیبایی مقطعی از تاریخ ایران را به تصویر کشید.

او با دراماتیزه کردن مستندات تاریخی ایران نشان داد که اگر نویسندگان بخواهند می‌توانند واقعیت‌های تاریخی و آنچه کشورهایی همچون انگلیس و آمریکا بر سر ایران آورده‌اند را با زبان نمایش به تصویر بکشند.

> شهنواز برای این‌که محمود جوهری با نقش رئیسعلی دلواری عجین شود او را اجبار کرده بود که با یک مهتر از خود منطقه و یک ملازم با قطار فشنگ و اسب برای مقطعی زندگی کند

از دانشجویی تا واسموس آلمانی

منوچهر آذر یکی از بازیگران سریال دلیران تنگستان است. او تا به امروز لباس شخصیت‌های متفاوتی را پوشیده است. او در دلیران تنگستان نقش واسموس آلمانی را بازی کرده بود. این بازیگر در یکی از مصاحبه‌هایش با رسانه‌ها تاکید کرده بود که زمان ساخت این سریال دانشجوی سال چهارم دانشکده هنرهای دراماتیک و با محمود جوهری همکلاس بود. تا این‌که یک روز همایون شهنواز از آنها دعوت کرد و پیشنهاد بازی در سریال دلیران تنگستان را داد. از قرار شهنواز کار آنها را در دانشکده دیده بود و نقش واسموس آلمانی را به آذر پیشنهاد داد. این بازیگر برای این نقش مطالعات بسیاری را انجام داد. کتابی هم با نام واسموس لورنس آلمانی نوشته کریستوفر سایکس موجود بود که آن هم خواند و متوجه شد که شخصیت بسیار عجیب و غریبی دارد.

واسموس فردی بود که ابتدا برای جاسوسی به ایران می‌آید، ولی در ادامه شیفته اخلاقیات ایرانی‌ها می‌شود و هم رنگ و هم لباس آنها می‌شود و سعی می‌کند زبان و حتی لهجه تنگستانی را عین آنها صحبت کند. انگلیسی‌ها برای سر رئیسعلی ۲۰۰۰ پوند جایزه گذاشته بودند ولی برای سر واسموس ۵۰۰۰ پوند جایزه گذاشتند چون فتنه عجیبی برای انگلیسی‌ها بود. او در دل ایرانی‌ها جا پیدا کرده بود و حتی آموزش‌های جنگی هم به ایرانی‌ها یاد می‌دهد.

این هنرمند در مصاحبه‌هایش تاکید کرد: بارها سریال جنگی بازی کرده‌ام، ولی هیچ‌کدام مثل سریال دلیران تنگستان نبود. فیلمنامه از ابتدا کامل بود. البته من آن زمان اعتراضاتی به کارگردان داشتم چون احساس می‌کردم نقش واسموس را کمرنگ کرده‌اند که البته آن هم به دلیل این بود که می‌خواستند چهره رئیسعلی را به عنوان یک ایرانی پررنگ‌تر کنند. در مجموع همه عوامل برای تولید سریال زحمت زیادی کشیدند.

بازیگرانی که امروز کنارمان نیستند

در سریال دلیران تنگستان هنرمندان زیادی حضور داشتند که بیشتر آنها امروز کنار ما نیستند و دار فانی را وداع گفتند. در این سریال در کنار جوهری، آذر و شفیعی، شهروز رامتین در نقش خالوحسین دشتی، اسماعیل داورفر در نقش حاج محمدرضا کازرونی، نعمت ا... گرجی در نقش حاکم بوشهر، مستانه جزایری در نقش زن رئیسعلی، ولی شیراندامی در نقش دریابیگی، حسین محجوب در نقش سید محمد دکتر جهانبخش کردی‌زاده، علی ژکان، منوچهر فرید، کاظم افرندنیا، مهری ودادیان، آتش خیر، سعید اویسی، غلامحسین نقشینه، کامران نوزاد، محمد ابهری، غلامحسین لطفی، محمد پورستار، سامی تحصنی، مجید شهباز در نقش منشی کنسولگری، علی‌اکبر مهدوی‌فر در نقش باقرخان، یدا... محمدنژاد در نقش تایدی، هایگار حامدی در نقش سلطان اخگر، گورپال سینگ (بازیگر هندی) در نقش گروهبان، هایگاز استپانیان در نقش مستر چیک، حمید طاعتی در نقش سید مهدی طباطبایی، حمدا... طاعتی، علی اسکندری، کاوه فجری، هاشم ارکان، قاسم سیف، قاسم پورشکیبا، هاشم ارکان، کاوه مخبری، ژیلا سهرابی، محمد رفیعی، نظام‌الدین افشار، علی‌اکبر جهانبخش، حسن سلطانی و حسن گلپایگانی بازی کردند.

یک اثر ماناً

تا به امروز سریال‌هایی درباره بیوگرافی (زندگینامه) چند شخصیت ملی و مبارز ساخته شده است که البته بی‌اغراق باید گفت که تلویزیون در این حوزه موفق‌تر از سینما بوده است، زیرا هم فرصت بهتری در اختیار داشته که کامل‌تر به زندگی مبارزان و شخصیت‌های ملی بپردازد و هم این‌که کارگردانان کار بلد را برای ساخت چنین آثاری انتخاب کرده است.

در این باره می‌توان به سریال‌هایی همچون امیرکبیر، کوچک جنگلی، روزگار قریب، شهریار و... اشاره کرد که اتفاقا پخش چنین آثاری با اقبال مردم هم رو به رو بوده است. یکی از سریال‌های مانای تلویزیون، دلیران تنگستان است که همایون شهنواز این اثر مانا را برای تلویزیون تولید کرده و با وجود این‌که چهل و اندی سال از تولید این اثر گذشته، همچنان ماندگار است. گرچه تا به امروز آثاری درباره زندگینامه شخصیت‌های ملی و مبارز ساخته شده است، اما باز هم این ظرفیت را داریم که آثار ماناتر بسازیم، زیرا تعداد شخصیت‌های مبارز ایرانی کم نیست و ظرفیت ساخت چنین آثاری هم مهیا است.

یک اقتباس ادبی

انتخاب نام سریال از اهمیت زیادی برخوردار است، اما گاهی تهیه‌کنندگان و کارگردانان نسبت به این موضوع بی‌توجهی می‌کنند، در حالی که ویترین یک اثر نمایشی با نام آن آغاز و همین باعث می‌شود تا بینندگان علاقه‌مند شوند تا سریال را تماشا کنند.

باید گفت که نام سریال دلیران تنگستان جزو اسامی خاص، وزین و ماندگار است و باید به عوامل سازنده این سریال که امروز دیگر چند نفر بیشتر از آنها زنده نیستند، خسته نباشید گفت که نام با مسمایی را انتخاب کردند. نام یک اثر مثل تیتر یک گزارش می‌ماند و همان لحظه می‌تواند قلاب را به مخاطب گیر بدهد. این اتفاق در سریال دلیران تنگستان رخ داد.

البته این مجموعه تلویزیونی برداشتی آزاد از کتاب «دلیران تنگستانی» محمدحسین رکن‌زاده آدمیت بود. البته جدا از این برداشت، همایون شهنواز نویسنده و کارگردان اثر برای ساخت این اثر از ۱۱ کتاب ترجمه شده، هفت کتاب ترجمه‌نشده و روزنامه‌های حبل‌المتین، عصر جدید و همچنین از ۱۱۰ فقره سند و ۱۸۰۰ قطعه عکس و یادداشت‌های رهبران و بازماندگان جنبش تنگستان به‌عنوان منابع اصلی استفاده کرد. این سریال دو بخش تاریخی را زیر پوشش قرار می‌دهد؛ ابتدا به دوره کوتاه مبارزات احمد تنگستانی و چند سال بعد، به ادامه‌دهنده راه او، رئیسعلی دلواری می‌پردازد.

از تنگستانی‌ها تا سورانی‌ها

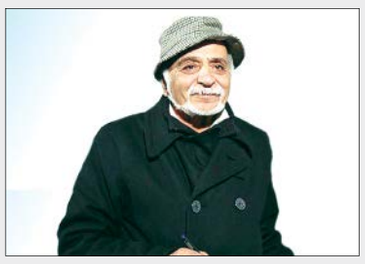

همایون شهنواز از آن دست کارگردانان است که خیلی کارنامه پررنگی در ساخت آثار نمایشی ندارد. می‌توان گفت که قوی‌ترین و بهترین کار او سال ۵۰ تا ۵۲ به نام سریال دلیران تنگستان شکل گرفت. او با ساخت این اثر نشان داد که کارگردان حرفه‌ای است و به بهترین شکل روایتگر زندگی و مبارزات رئیسعلی دلواری بود. شهنواز در این سریال ثابت کرد یک فرد مبارز چگونه می‌تواند علیه استعمار کشور دیگر بایستد و غیورانه مبارزه کند. در کارنامه هنری این کارگردان ساخت فیلم سینمایی شاه خاموش سال ۸۲ دیده می‌شود، اما خیلی اثر موفقی نبود و با اقبال مردم هم روبه‌رو نشد. این هنرمند نویسندگی فیلم سینمایی شب واقعه را سال ۸۷ دارد که باید گفت این اثر او هم درخشان بود.

این فیلم سینمایی را شهرام اسدی ساخته و درباره شخصیت دریاقلی سورانی است. داستان از چهلمین روز بعد از آغاز جنگ ایران و عراق شروع می‌شود که دریاقلی سورانی پس از آن که خانواده‌اش را از شهر آبادان راهی می‌کند، به اوراق‌فروشی خود در حاشیه بهمن‌شیر برمی‌گردد و با ماجراهایی روبه‌رو می‌شود...

شهنواز با نگارش این اثر نشان داد همیشه به زندگی مبارزان ایران که عرق ملی داشتند توجه زیادی کرده است. او از تنگستانی‌ها شروع کرد و به سورانی در دوران دفاع مقدس رسید. این کارگردان ظرفیت‌های زیادی داشت، اما زندگی خارج از ایران این فرصت را از او گرفت. گرچه او به ایران بازگشت، اما اواسط اسفند ۹۶ دچار حادثه سوختگی شد و جان خودش را از دست داد.

کار در دمای بالای ۵۰ درجه

عنایت‌ا... شفیعی، بازیگر نقش زائرمحمد، یکی از یاران باوفای رئیسعلی دلواری بود. او درباره بازی در سریال دلیران تنگستان گفت: مرحوم جوهری که نقش رئیسعلی را بازی می‌کرد بسیار دوست داشتم، اما متاسفانه او بعد از ساخت و پخش این سریال، زیاد در این دنیا نماند. دلیران تنگستان در شرایط بسیار سخت جوی ساخته شد. یادم هست دمای هوا گاهی در بوشهر و اطراف این شهر به بالای ۵۰درجه می‌رسید و کار در این شرایط دشوار بود. همین هوای بسیار گرم باعث شد من بیمار شوم و زیاد نتوانم با گروه سازنده دلیران تنگستان همراهی کنم.

شفیعی در پاسخ به این پرسش که آیا فیلمنامه دلیران تنگستان بر اساس واقعیت‌های تاریخی و مستند تولید شد، گفت: بله کاملا ریشه در اتفاقات واقعی داشت اما آقای شهنواز این اتفاقات را دراماتیزه کرده و در قالب سریالی داستانی آن را روایت کرد. البته هر چند شرایط جغرافیایی و اقلیمی برای ساخت سریال دشوار بود اما بهترین امکانات در اختیار سازندگان قرار گرفت.

این هنرمند درباره نقش زائرمحمد توضیح داد: این شخصیت یکی از یاران رئیسعلی‌دلواری بود. مردی جنوبی و آزادیخواه که سال‌ها بعد آقای امیر نادری این شخصیت را به فیلم تنگسیر آورد و چهره‌ای واقعی و کامل‌تر از او به نمایش گذاشت.